

LAURIE HALSE ANDERSON

Vorbește!
Codul secret al anilor de liceu

Traducere din limba engleză de
BOGDAN CHIRCEA

BUN VENIT LA LICEUL MERRYWEATHER!

Este prima mea dimineață de liceu. Am șapte caiete noi, o fustă pe care o urăsc și o durere în stomac.

Autobuzul școlii pufnește astmatic înspre colțul meu. Ușa se deschide și urc. Sunt primul elev pe care îl ia pe ziua de azi. Șoferul pleacă de la bordură, în timp ce eu rămân pe interval. Unde să mă așez? N-am fost niciodată un deșeu pentru bancheta din fund. Dacă mă așez la mijloc, e posibil ca lângă mine să se așeze vreun străin. Dacă mă așez în față, o să par un copilaș, dar cred că așa aș avea cea mai bună ocazie de a stabili contactul vizual cu vreuna dintre fostele mele prietene, în caz că s-a hotărât careva dintre ele să-mi vorbească.

Autobuzul ia elevi în grupuri de patru sau cinci. Trecând pe interval, unii care, în cursul secundar, mi-au fost colegi la laboratoare sau prieteni la gimnastică se holbează la mine. Eu închid ochii. Mi-a fost groază de asta. Când repornim după ultima oprire, sunt singura care stă singură.

Șoferul bagă într-o viteză mai mică, pentru a urca dealul. Motorul protestează și asta-i face pe cei din spate să scoată din ei ceva obscen. Careva s-a dat cu prea multă colonie. Încerc să deschid geamul, dar zăvoarele astea mici nu vor să se miște. Un tip din spate își desface sandvișul și-mi aruncă ambalajul

în ceafă. De acolo, acesta îmi aterizează în poală – mare distracție în spate!

Trecem pe lângă oamenii de la administrație care revopsesc firma din fața liceului. Comitetul școlii a decis că „Liceul Merryweather – Sălașul Troienilor” nu transmite un mesaj prea puternic de abținere, așa că ne-au transformat în Diavolii Albaștri. Mai bine un diavol cunoscut, decât un troian necunoscut, presupun. Culorile liceului rămân purpuriul și griul. Comitetul n-a vrut să se bage și la uniforme noi.

Elevii mai mari au voie să se vânture până sună, dar cei de clasa a noua sunt duși în sala de spectacole cu turma. Ne așezăm pe găști: sportivii, membrii de country cluburi, savanții idioți, majoretele, reziduurile umane, eurogunoaiile, viitorii fasciști ai Americii, gagicile cu părul lung, artiștii în suferință, actorii, goții și chitariștii. Eu nu sunt în nicio gașcă. Mi-am irosit ultimele săptămâni din august cu ochii în desene proaste. Nu m-am dus la mall, la lac sau la piscină și nici n-am răspuns la telefon. Am intrat în liceu cu părul cum nu trebuie, cu hainele cum nu trebuie, cu atitudinea care nu trebuie. Și nu am cu cine să stau.

Sunt o paria.

N-are rost să-mi caut fostele prietene. Gașca noastră, a banalelor, s-a spart și așchiile sunt absorbite de grupurile rivale. Nicole atârna pe lângă sportivi, care își compară cicatricile după sezonul de vară. Ivy plutește între artiștii în suferință de pe o latură a culoarului și actorii de pe latura opusă. Are suficientă personalitate pentru a atârna pe lângă două turme. Jessica s-a mutat în Nevada. Mare pierdere... Oricum, era prietenă mai mult cu Ivy.

Cei din spatele meu râd atât de tare, încât știu că râd de mine. Nu mă pot abține. Mă întorc. E Rachel, înconjurată de puștoaice îmbrăcate cu niște haine care, în mod sigur, nu sunt de la EastSide Mall. Rachel Bruin, cea-mai-bună-fostă-prietenă a

orei încercând să traducem propoziția. Când sună clopoțelul, am ajuns până la „A epuiza ziua spre surpriza”.

TEMA. PENTRU ACASĂ

Reușesc să supraviețuiesc primelor două săptămâni de școală fără vreo catastrofă nucleară. La prânz, Heather din Ohio se așază lângă mine și apoi mă sună să vorbim despre tema la engleză. E în stare să vorbească ore în șir. Tot ce trebuie să fac este să-mi proptesc receptorul de ureche și, din când în când, să mai fac câte un „Aha”, în timp ce zapez canalele de cablu. Rachel și toate celelalte fete pe care le știu de nouă ani de zile continuă să mă ignore. Sunt bruscată în mai multe rânduri pe holuri. De câteva ori, din greșeală, cărțile din brațe mi-au fost smulse și aruncate pe jos. Încerc să nu pun la inimă. Odată și-odată tot se va termina.

La început, mama a fost destul de dibace încât să pregătească cina dimineața și s-o pună la frigider, da' știam că toate au un sfârșit. Mă întorc acasă și găsesc un bilet pe care scrie „Pizza. 555-4892. De data asta, bacșiș mic”. De bilet e prinsă o hârtie de douăzeci de dolari. Familia mea are un stil de lucru foarte bun. Comunicăm prin bilețele lăsate pe bufetul din bucătărie. Eu scriu când am nevoie de rechizite sau când doresc să ajung la mall. Ei scriu când se întorc de la muncă sau dacă trebuie să pun ceva la dezghețat. Ce altceva ar mai fi de spus?

Mama are din nou probleme cu personalul. Mama e director la Effert's, un magazin de haine din centru. Șeful i-a oferit sucursala de la mall, dar ea n-a acceptat. Cred că-i place să vadă reacțiile celor din jur atunci când spune că lucrează în oraș.

— Nu ți-e teamă? o întreabă lumea. Eu n-aș lucra acolo în viața mea.

Mamei îi place să facă lucruri de care alții se tem. S-ar fi putut face împlânzitor de șerpi.

Dar pentru magazinul din centru e foarte dificil să se găsească salariați. Hoții de zi cu zi, vagabonzii care urinează la intrare și jafurile armate ocazionale îi descurajează pe cei care își caută o slujbă. Îți dai seama, au trecut două săptămâni din septembrie și ea se gândește deja la Crăciun. Are în cap numai fulgi de zăpadă din plastic și Moși Crăciun îmbrăcați în postav roșu. Dacă nu găsește destui salariați pentru septembrie, o să fie rău de tot când începe sezonul sărbătorilor.

Comand cina la trei și zece minute și mănânc pe canapeaua albă. Nu știu care dintre părinți a avut convulsii când au cumpărat canapeaua asta. Șmecheria pentru a mânca pe ea e să întorci fața murdară în sus. Canapeaua are două personalități: „Melinda mănâncă pizza cu ardei și ciuperci” și „Nimeni nu mănâncă în sufrageria familiei”. Halesc și mă uit la televizor până aud pe alee jeepul tatei. Pac, pac, pac – pernele întoarse își arată obraji albi și frumoși, apoi o șterg sus. Până descuie tata ușa, totul arată cum îi place lui să vadă, iar eu sunt dispărută de mult.

Camera mea aparține unui extraterestru. E ca o carte poștală care arată cum eram eu în clasa a cincea. Am trecut printr-o fază dementă în care am crezut că peste tot ar trebui să fie numai trandafiri și că rozul e cea mai frumoasă culoare. A fost numai vina lui Rachel. Ea a rugat-o în genunchi pe maică-sa să își aranjeze camera așa cum voia ea și am ajuns toate să avem camere noi. Nicole a refuzat să pună fustița aia tâmpită în jurul noptierei și Ivy a sărit calul rău de tot, ca de obicei. Jessica și-a făcut-o pe-a ei într-un stil gen desert și cowboy. Camera mea a rămas cam pe la mijloc, ciupind câte puțin de la toate celelalte. Singurele lucruri într-adevăr ale mele erau colecția de iepuri din pluș de pe vremea când eram mică de tot și patul cu baldachin. Indiferent cât m-a tachinat Nicole, n-am vrut să dau baldachinul jos.

GHID DE DISCUȚII

Discutați titlul romanului și semnificația lui. Ce roluri joacă tăcerea și adevărul în povestire?

Există o legătură între a vorbi și a asculta? Este posibil ca una să existe în absența celeilalte?

Ce este prietenia? Descrieți elementele importante ale relației Melindei cu Heather, Ivy, Nicole și Rachel. Este Melinda prietenă cu adevărat cu vreuna dintre ele? Este posibil ca prietenia să însemne ceva diferit pentru oameni diferiți? Citați diferite pasaje din carte în sprijinul opiniei voastre.

Melinda spune: „Este mai ușor să nu spui nimic. Închide gura, trage fermoarul, pune-i dop. Tot ce auzi la televizor despre comunicare și exprimarea sentimentelor este o tâmpenie. Nimeni nu vrea, de fapt, să asculte ceea ce ai tu de spus.” Sunteți de acord cu ea? De ce da sau de ce nu? Evenimentele din roman sprijină sau infirmă afirmația ei? Se schimbă perspectiva ei în vreun moment al romanului? În ce sens?

Ce anume o face pe Melinda să păstreze tăcerea? De ce anume se teme ea? Discutați despre ierarhia socială din liceul Merryweather. Care este rolul pe care îl joacă în acest roman conceptul de identitate? De ce este atât de important pentru Heather să facă parte din unul dintre numeroasele grupuri și atât de lipsit de importanță pentru Melinda?